

M A G Y A R K U R I R

Bécsből, Pénteken, Október' 6-dikán, 1820.

Nagy Britannia.

A' Sept. 19-dikén költ Ministeri Kurir Londonban arról emlékeztet, hogy melly sok gyáva hírek terjesztettek ott el, 's hogy ezen híreknek még az a' következtetése is lett, hogy a' Státus' váltó papirosainak becsé egy szempillantatnyi megcsökkenést szenvedett, megczáfoltatásokra ezen híreknek a' következőket hozzafel: —“

„A' város' City nevű részét, úgy mond, a' múlt négy öt napok alatt olly híreknek árja borította vala el, mellyek a' Státus' váltópapirosainak becsét 2 sőt 3 per-Centummal is lejjebb nyomták. Egyszer azt hírelték, hogy Portugalliába hadadék nélkül fegyveres sergek fogtak küldtetni, és hogy ezen sergeknek vezéreltetése Herczeg Wellingtonra fog biztatni — az után, hogy Frantzia Ország, Spanyol és Portugallia Országok ellen fegyveres készüléteket teszen — a' harmadik rendbéliek szerint Olasz Orzágnak külömbkülömb részeiben kiűtött a' Revolúzió — a' negyedik rendbéliek szerint az Austriai sergek már túl mentek a' határszéleken, 's a' Piemontiak nékiek ellent állottak — végezetre még mások azt is erőssítették, hogy az Orosz Birodalom elönséges czélzást mutatott ki készülétei által a' Török és Persa birodalmak ellen, és hogy Anglia abban a' veszedelemben ferog, hogy új háboruba kénytelenittek

avatni magát, 's hogy a' mostani Parlamentum el fog oszlattatni — ezen hírekre nézve tehát szükséges leszen kinyilatkoztatnunk, hogy mind ezeknek, az elsőtől fogva az utolsóig, semmi fundamentumjok nincsen, mivelhogy — Portugalliába semmi fegyveres sergek nem küldtetnek — következésképpen hogy ezen sergeknek vezéreltetését Herczeg Wellington nem fogja által venni — Frantzia Ország semmi fegyveres készüléteket nem teszen — az Orosz Birodalom semmi olyan indulatot, a' melly Európát hadakozással fenyegetné, ki nem mutatott — 's hogy arra, hogy Angliának magát valamely hadakozásba kellene elegyíteni, legkissebb gyanitható tekintetek nincsenek. A' mi végezetre azt illeti, hogy a' Parlamentum el fogna oszlattatni, ez olly gyáva és nevettséges hír, hogy megczáfolást sem érdemel. Státusunk jövedelmei 's kereskedésünk' virágzása, felfelé lépnek.

Ugyancsak ez a' Ministeri Kurir egy levelet közöl, a' melly Portsmouthban Sept. 15-dikén irattatott, ezek találatnak benne: — „Mint tudva van, a' Creole nevű Anglus fregát, innét a' múlt hónap 11-dikén Lisbonába küldetett vala, hogy Gróf Palmelát 's kíséretét felvévén Rio-Janeiróba vigye. A' Creolénak onnét a' La Plata vizéhez kellett volna evezni, 's ott a' Superb nevű, 74 ágyus, lineahajót vezérlése alá kellett volna venni, hogy Angliába haza hozza. Hanem, minthogy

megeshetne, hogy a' nevezett Gróf Ur ö
 Excellenciája' Brasilia felé való elevezé-
 sének a' Lisbonában eléfordúlt környülál-
 lások haladást okozhatnának: úgy látszik,
 hogy a' mi Országlószékünk olly határo-
 zást tett, hogy a' Lisbonai öbölbe a' Tá-
 gus' torkához egy szemmeltartó hadi ha-
 jós osztályt küldjön, a' melly végre oda
 a' mai napon két fregátjaink, az Active
 és Liffey, az a' Kapitány Gordon ez a'
 Duncán vezérlések alatt, már útnak in-
 dultak. Ennekfelette azeránt is parancso-
 lat ment innét Lisbonába, hogy Con-
 queror nevű lineahajó, melly a' Szent
 Ilona szigete' őrzéséből jött vissza és Lis-
 bonához kötött-ki, ott az öbölben marad-
 jon-meg, vagy ha már onnét a' Tamesis
 felé, mind gondolják, elevezett volna,
 a' Tágus' torkához ismét térjen vissza.
 A' Minden nevű lineahajó, mellyet
 Napkeleti Indiából minden órán várunk
 vissza, csak eleséget rak-fel, 's ez is
 azonnal a' Tágus' torkához fog elevezni.
 Ezen rendeléseknek következésében öt na-
 gyobb és közép rangú hadi hajókból áll
 a' Lisbonához rendeltetett szemmel-tartó
 hajós osztály, mellyek között a' Con-
 queror és Minden 74 — a' Liffey
 50 — az Active 46 — a' Creole 42
 ágyusok."

* * *

A' Parlamentum' alsó háza, melly
 azalatt, míg a' felső házban a' Királyné
 ellen bizonyító tanuk kikérdeztettek, sem-
 mi üléseket nem tartott, Sept. 18-dikán
 tartott ismét gyűlést. Egyéb külömbkü-
 lömb tárgyak felett való beszélgetések
 után, azt kérdezte Hume nevű tag a'
 Ministerektől: Hogy vettek-é Portugalliá-
 ból az ott folyó dolgokra nézve tisztu-
 dósításokat, és hogy igaz-é az, hogy az
 Anglus Országlószék haladék nélkül hadi

hajókat és fegyveres sergeket akar oda
 küldeni? — Minister Lord Castlereagh
 olly nyilatkozatást tett ezen kérdésre: Hogy
 az Országlószék ezen Országból semmifé-
 le tisztu tudósításokat nem vett, és hogy
 az Anglus Ministerek ezen történetekről
 még semmit egyebet nem tudnak monda-
 ni annál, a' mit a' bizontalan hallomások-
 ból érteni lehetett.

A' Királyné ellen való perlekedésre
 nézve ezek fordultak elé az alsó háznak
 ezen ülésében: — A' Kincstár' Cancellá-
 riusa azt kívánta, hogy nevezzen ki ezen
 ház a' maga tagjai között egy Biztosságot
 a' végre, hogy a' felső házban a' Király-
 néra nézve eddig lefolyt perlekedési Ak-
 tákat vizsgálja-meg, 's azokról való véle-
 kedését terjeszse ezen ház' elejébe. On-
 slow nevű Prokurátor azt jegyzette-meg,
 hogy valyon nem jobb lenne-é meghatá-
 rozni, hogy a' felső házban kikérdeztetett
 tanukat az alsó ház is eskettesse-meg és
 kérdezze - ki? Megjegyzésének nem lett
 semmi foganatja. — Hobhouse most is
 azt sürgette, a' mit már nem egyszer jo-
 vallott, hogy ezen perlekedést szakasz-
 zák-fel az által, hogy a' Parlamentum'
 üléseit rekeszszék-be a' Királyhoz intézen-
 dő kérelem által. Hevesen pártját fogták
 jóvállásának Wilson, Moore, Coke, Ma-
 berly és több más tagok, előre kinyilat-
 koztatván, hogy ha ezen perlekedés az
 alsó ház' elejébe kerül, ekkor ök a' Ki-
 rályné ellen intéztetett Billnek, minden
 erejek által ellene fogják szegezni mago-
 kat. Minister Lord Castlereagh, minden
 féle megczáfoló erősségeket hordván ezek-
 nek beszédére elő, végezetre egyenesen
 kimondotta nékiek, hogy az ő beszédjeik,
 ámbár jó indulatból származhattak is, olly
 tulajdonságuk, hogy azon embereket, a'
 kik egy időtől fogva a' népnek felingerlé-
 sén iparkodnak, ezen veszedelmes cél-

zásokra még jobban felbuzdították. A' Közönséges Prokurátor' s a' Kinestár' Cancellarius is így ítéltek, 's mind ezek után vótumra bocsáttatott a' Hobhouse' jóvallása, és 66 vótumokkal 12-tő ellen visszavettedett, — Azt is tudni kívánták némelly tagok, hogy micsoda pénz fordított azon úgynevezett Mailandi Biztoságnak kölcségére, melly ott a' Királyné után való vizsgálódásokat tett? — a' melly kérdésre olly nyilatkoztatást tett L. Castlereagh, hogy elébb egy darabig a' titkos kölcségekre rendeltetett kassából, hanem későbbre a' Státus' fundusa fordítottatott reá, és erről számolni is fognak a' Ministerek az alsó háznak.

P o r t u g a l l i a.

A' Journal - des - Debates Párisban azt mondja, hogy ő kezességet vállal az itt következő tudósításoknak valóságáért: —

Sept. 2-dikán illy Proklamátziót tett közönségesse Lisbonában a' Helytartó Országlószék: — „Oportói lakosok, és ti azok a' Portugallusok, a' kik magatokat amazoknak példaadása után hasonlóképpen elcsábíttatni megengedtetek! Az Országbéli Helytartók, a' kik a' mi szeretett Fejedelmünknek jelen nem létében a' Királyi Hatalomnak egyedül igaz jussal bíró Helytartói, a' Király' atyai gondolkodásának az egész nemzet' szemei előtt tündöklő példáját mutatták az által, hogy az ő nevében azt a' határozást tették, hogy a' (régi) Corteseket össze hivassák, remélvén, hogy ezen eszköz által minden tartományoknak, még azoknak is kívánságaikat be fogják tölteni, a' kiket a' Cortesek' összehivattatásának nagy kívánása már tévedésre vezetett. Portugallusok, a' kik elcsábíttatottok! mutassátok-meg polgártársaitoknak, mutassátok-meg egész Európának, hogy a' ti szempillantatnyi

vétketek, sem hűségtelenségnek sem dicősségszomjúzasi plánumoknak munkája nem volt; ne halgassatok a' hűségtelen sugallásokra; emlékezzetek-meg arról, hogy minden jó Portugallusnak első kötelessége és első hivattatása a' Monarkhia' függetlenségének és megoszolhatatlan egységének fenntartatása. Az Ország' Helytartóji a' Király' nevében mind azoknak tellyes bocsánatot engednek, kik a' törvényes Országlószék eránt tartozó kötelességekre és engedelmességre haladék nélkül visszaternek. Azon jó Portugallusok eránt, a' kik ezen nemes indulatú nemzetnek sokkal nagyobb részét teszik, tellyes bizodalommal lévén, mind ezeknek felette egyszersmind azt is nyilván közönségesse teszik, a' Helytartók, hogy ők a' reájok bízattatva lévő Királyi Hatalomnak megtalmazására magokat állandóan eltökéltették. Aláírták a' Patriarcha Marquis Barba, Gróf Reniehe, Gróf Feira, és A. G. Ribeiro.“

Ezen Proklamátziója a' Kir. Helytartó Országlószéknek, 's általjában a' Corteseknek összehivattatása, mellyet a' Portugallus nép régolta ohajtott, olly bölcs lépés volt annak megakadályoztatására, hogy az Oportói felzendülés az egész Országra ki ne terjedjen, hogy az egész insurrektziót megállította, úgy, hogy nem fundamentum nélkül reménlik, hogy az Oportóiak is el fognak csendesedni 's a' Cortesek' gyűlésének végzéseibe fogják magokat alkalmaztatni.

Hogy a' Revolútzio Brasiliában Bahiában is kiütött 's a' Király azért Európába vissza indult volna, a' mit a' Francia levelek elterjesztettek vala, nem volt igaz.

S p a n y o l O r s z á g.

A' Cortesek' gyűlésében Sept. 5-dikén

a' Rigó' dolgának megfontoltatása hossz-
 szas vetekedésekre szolgáltatott alkalma-
 tosságot. Azt az irást vették fontolás alá,
 melyről emlékeztünk, hogy azt ő, Ovi-
 edóba lett elmenetele előtt a' Cortesek'
 Titoknokjai által a' gyűlés elejébe terjesz-
 tette. Azon indító okokat hordja-fel irá-
 sában, a' mellyekre nézve ő és Vezér-
 társai azt kívánták az Országlószéktől, hogy
 a' Leon szigetén tanyázó ármádát ne
 oszlassa-el. Egyéberánt kinyilatkoztatta,
 hogy ő a' maga egyenessége felől való
 belső meggyőztetés által tellyesen meg-
 nyugtattatva lévén, most a' magános élet-
 re jó szívvél vissza tér, de azonban, ha
 a' haza' jova fogja kívánni, annak szol-
 gálatjára mindenkor készséggel elé fog ál-
 lani. Némelly tagok azt jegyzték-meg,
 hogy ezen irás semmi tanácskozásnak a'
 tárgya nem lehet, minthogy ebben a' Gen.
 Rigó semmit se kér. Ennek hallására két
 tagok, Romero és Acuna, sietve a' gyű-
 lés' Cancellariájába mentek és egy-egy
 irást adtak-be oda, melyben azt kívánták,
 hogy az Országlószék a' Leoni ármáda' el-
 oszlattatását tárgyazó rendeléséről, a' G.
 Rigó letétettetéséről, 's egyéb mostanság
 elő vett eszközökről, valamint szintén a'
 Burgosban, Madridban 's egyebütt elkez-
 detett proccessusokról, adjon számot. Mar-
 tinez-de-la Rosa így beszélt: „Ugyan
 micsoda fogás alatt elegyithetik magokat
 a' Cortesek ezen dolgokba? Olly szín alatt,
 hogy a' szabadság' oltalmazójit meg akar-
 juk jutalmaztatni, el kell-e a' szabadságot
 magát rontanunk? A' szabadság a' törvé-
 nyek' betöltetése. De hát a' Constitúzió-
 nak mellyik részét, mellyik törvényt ron-
 totta-meg az Országlószék? Nem a' Vég-
 rehajtó hatalomtól függ-e valamelly tiszt-
 nek egy helyről más helyre való általté-
 tetése? Ennyiben áll az egész kérdés,
 melyre mi, minden személyes tekintet

nélkül, a' törvények' lelke szerént, kibo-
 csátkozhatunk. A' Végrehajtó hatalomnak
 jussa van arra, hogy a' fegyveres sereg'
 osztályait egy helyről más helyre rendel-
 je: és nekünk tellyességgel nincsen jusunk
 arra, hogy effelett tanácskozzunk, mihel-
 lyest ezen rendelés azon tiszti kar által
 tétetett, a' melly alá tartozik. A' Király-
 nak éppen azon szababsággal kell a' ma-
 ga' hatalmát gyakorlani, mellyel a' Cor-
 tesek a' magokét gyakorolják.“ — Istu-
 ricz azt mondotta, hogy ő bámul azon,
 hogy Septemberben számkivettetnek azok,
 a' kik Januáriusban a' szabadságot prokla-
 málták. — Alpuente nagy hevességgel
 beszélt a' Servilisekről, a' kik
 ezen történeteken való örvendezéseket
 már nem titkolhatják; az Országlószék'
 szekeréről, mellyet a' zabolátlan lovak el-
 ragadván az örvény felé' visznek; 's a'
 Státus' hajójáról, a' melly kifeszült vitor-
 lákkal siet egy veszedelmes köszikla felé;
 azt is erőssítvén, hogy a' Rigó érdeme
 sokkal nagyobb, mint a' mivel ő (Irtu-
 rucz), jovallja, hogy meg kell jutalmaz-
 tatni. — Oacha így szollott: „Tanuló
 szobámba' temetkezve ülvén, nem tudom
 hogy mik történtek: hanem arra, hogy az Or-
 száglószék gyaláztatást érdemel, elég, hogy
 azt látom, hogy a' Servilisek örvendenek. —
 Cassero illy szavakkal fogta pártját az Or-
 száglószéknek: „Előttünk álló örvények-
 ről és köszálakról (szirtekről) beszélnek.
 Az Orátor, a' ki ezen elmés öszsze-
 hasonlításokkal élt, nagy szolgálatot tett vol-
 na nekünk, ha egyszersmind azt is meg-
 mutatta volna, hogy hol vagynak ezen
 kösziklák, ezen örvények. Én nem lá-
 tom, hogy az Országlószék valamelly tör-
 vényt általhágott volna: de látom azt,
 hogy mi (a' Cortesek) közel légyünk ahhoz,
 hogy jusaink' határain túl lépünk. Cene-
 ralis Rigó nagy szolgálatokat tett a' sza-

badtság: de éppen ezért nem tartozik-
 é ő maga mindent gyalázni, a' mi a' sza-
 badságot veszedelmeztheti? — Gr. To-
 r e n o úgy ítélte: hogy a' Rigó' érde-
 meinek megfontolását 's még az Országló-
 széknek azon cselekedeteit, a' mellyre en-
 nek jussa van nem kell egymással özsze-
 zavarni. Ehez képest a' lett a' gyűlés' ha-
 tározása: hogy a' Rigó' irásának első ré-
 szét, a' hol a' maga szolgálatairól 's érde-
 meiről beszél, vegyék tekintetbe, a' há-
 tulsó részét pedig, hol az Országlószék'
 cselekedete ellen ki-kelek, egészszen hal-
 gassák-el. — (Folytatása következik).

Spanyol Amerika.

Megkinálván a' Spanyol Királyi ser-
 gek' vezére Pablo Morillo a' Columbiái
 Respublika' Congressusát Angusturában a'
 békességgel, ez olly váloszt adott néki,
 hogy a' Spanyol Országlószéknek minden
 ajánlásait kész leszen elfogadni, felté-
 vén azt, hogy a' Spanyol Országlószék Co-
 lumbiának Fejedelemségi rangját és füg-
 getlenségét megismeri, a' melly tárgyra
 nézve az Angusturai Ministerialis Ujság,
 az úgynevezett Oronokói Kurir illy tiszti
 megjegyzéseket adott-ki Jun. 17-dikén:
 — „Akár mint megjobbittassék a' maga
 tulajdonságához képest, a' Kadixi Constitu-
 tzió, még se fognak abból az anyaország'
 közép pontjától illy meszsze eső tartomá-
 nyok olly hasznot venni, mellyet az
 anyaország veszen. Ezen Constitúzió a'
 maga kihirdetetésének mindjárt az első
 esztendejében közöltetett a' Déli Améri-
 kaiakkal: a' Calléják, Monteverdék, és
 Abascalok' kezében még sem egyébre szol-
 gált az, hanem csak elnyomásra 's a' Mek-
 sikói, Veneczuelai, és Perui népek ezen
 hatalmas Constitúciónak árnyéka alatt is
 éppen úgy szenvedtek, mint addig. Ezen
 roszzaknak eredeti kútfeje olly örökké-
 való, mint az Amerikai Spanyol plánta-

tartományoknak a' Közép Országlószéktől
 való távolsága, és ez olly akadály, mel-
 lyet a' Státusnak semmi féle makszimáji
 el nem hárithatnak. Ha a' tagok, mel-
 lyekből a' Cortesek állanak, mind csupa
 Quirogák és Acevedók volnának, semmi-
 től nem félhetnének az Amerikaiak: de
 minthogy nem így van a' dolog, az Amé-
 rikai függetlenné lett tartományok sem jo-
 valhatnak az ajánlott békességre nézve
 egyebet, hanem, hogy az egész Spanyol
 Constitúzióális Országló erő Déli Amé-
 rikában organizáltassék, a' törvényhozó
 gyűlés Panamába, vagy Déli Amérikanak
 valamely még ennél is alkalmasabb kö-
 zép városába tétettessék által, a' hol le-
 gyen osztán a' Végrehajtó Hatalom is.
 Ezen feltételek alatt lehet gyanítani, hogy
 a' Déli Amerikaiak is reá veszik magokat
 a' Constitúzióra való megesküvésre.“

Frantzia Ország.

Sept. 29-dike a' Frantzia Kir. Udvar-
 nál nagy örömmek napja vala, minthogy
 Princzaszszony B e r r y n é, szerencsésen
 szült, még pedig Princzet.

Török Birodalom.

A' Janinai Pascha hamar elérte a'
 maga uralkodásának végét. Minekutánna
 egymásután minden tartományait elvesz-
 tette volna, végezetre Janinától 4 óra tá-
 volságra megütközött Császára' seregei-
 vel, melyben olly szerencsétlen volt, hogy
 Aug. 31-dikén fő lakó városát is elfoglal-
 ták a' Törökök, és ő csak 400-zad magá-
 val futott a' fellegvárba, a' hol egészszen
 körül vették, 's a' hol ő, mint hirtelen (de
 e' még nem bizonyos) magamagát a' leve-
 göbe felvettette. Az ő nagyobbik fija 's en-
 nek egy fija, Párga várával együtt a' Török
 fő Admirális' kezére kerültek. Két ifjabb
 fiai az attyokat már még régebben elhagy-
 ván, D e p e d e l e n b e születéssek 's szám-
 kivettetéssek' helyére vonták-el magokat.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Pestről September' 30-dikán. A' Pesti közönséges tudósításoknak folytatása, a' Felséges Vendégeknek ott való foglalatoságaikról: —“

Sept. 21-dikén Albert Kir. Herczeg a' Felséges Udvar, 's az itt lévő Fő Vendégeket a' Promontoriumban vendégelte meg, 's ebéd után a' Csepel szigetébe által hajózáván, midőn egy igen díszesen készült Levélszínbe bevezetettek volna a' Felségek, véletlenül az által lepették meg, hogy megszóllamlott a' Magyar Mú'sika, 's ama híres Hegedüsünk Bihari olly kellemetesen húzta a' Magyar Nótákat, hogy az ő mesterséges fogásait, kik eddig nem ismérték, egész gyönyörűséggel hallgatták. Különösen meglepte az Ánglus Királyi Herezeget, hogy a' Malborough notáját kezdette vonni, mellyre a' Kir. Herczeg és a' véle lévő négy Ánglus Gavalérok olly kellemetesen megindultak, hogy azt a' mú'sika mellett vigan énekelnék. — Következett a' halászat, melly az itt szokott mód szerént, megvetvén a' hálót, Viza, Tok, Söreg, 's egyéb nevezetes halaknak kifogásával végződött.

Ugyan Sept. 21-dikén a' Pesti és Budai Zsidóság a' nagy Kaszárnya udvarában megvendégelte az Invalidusokat, a' midőn 60 asztalok húsz húsz személyre tinnossan meg voltak terítve, és ételitalbővességgel készítve, úgy hogy az asztalnál való szolgálatot is díszes öltözetű ifjú Israeliták vinnék végbe. A' Vendégséget, noha essős idő volt, Ferdinand Kir. Fő Herczeg az Asztalok sorát végig járván, az ő késéroiével meg szemlélni méltóztott.

Szerdán (Sept. 27-dikén) minekutána reggel 5 Lovag Rgt egyenként való hadi forgásokat tett volna, délután a' Sajakások mutatták a' Dunán az ő ügyességüket, 's több mesterséges forgásokon kívül, mentekben célra ágyuztak, és szerencsésen is találták. Ezután a' Felséges Udvar, Margit szigetén a' Palatinusnál ő Cs. Fő Herczegségénél szüreti ebéden volt.

Csötörtökön reggel a' Budai részre által szállított Lovasság a' Felségek előtt Buda-Örsnél Regimentenként mutatta hadi gyakorlottságát. Onnan azon Rgtek is Pestre a' táborba ismét beszállottak. —

Az nap délután 4 óra tájban ő Cs. Kir. Felségek, némelly Fő Herczegek, és a' Vendég Kir. Herczegek kedvéért a' Korona Örzök, és az Ország Fő Méltóságai előtt a' Kir. palotának egyik szálájában kivéteget az Orzágnak Sz. Koronája, a' többi Kir. ékességekkel, a' szokott ládjából, és meg szemlélésére kitéteget. Mint-hogy pedig számtalanok kívánták látni, ő Cs. Kir. Felsége megengedni méltóztatott, hogy három nap egymás után a' Sz. István kápolnájában közönséges szemlélésre kitéteget. Ezen okból már tegnap ezen Nemzeti kincset, a' Királyi Méltóságnak dicsőségét, 's a' Nemzeti Szabadságoknak zálogát tisztelettel nézték mind azok, kik becsülni tudják, a' mi a' Hazánkra nézve megbecsülhetetlen, és szent jószág.

* * *

A' mit minden Hazafi sóhajtva kívánt; a' mit az egész Nemzet illy kegyes Királyától méltán reménylhetett, hogy a' Magyar Nyelv eránt, mellyet bölts Törvényei által már szerencsésen ápolgatott, különös figyelmetességét is tapasztalhasn;

azt Nemzetünk elfelejthetetlen örömeire csötörtökön láttuk, midön ö Cs. K. Felsége Apostoli Királyunk, és Felséges Asszonyunk a' Cs. és Kir. Fő Herczegekkel, és a' Fő Vendégeikkel a' Magyar Játékra megjeleni méltóztattak. Felsőbb intésre elhivattatott a' Fejérvéri Magy. Theátrális Társaság, és, mivel eddig a' régen ohajtott Nemzeti Theátrum el se kezdődhetett, Mélt. Gróf Brunsvik Ferencz, a' Városi theátrumnak Árendánsa, kész volt abban megegygyezni, hogy azon derék Társaságot a' városi theátromban egynéhányszor jádzeni engedje. A' játék Kisfaludi Károly Ur munkájá, „A' Tatárok Magyar Országéan“ melly az időhöz volt alkalmaztatva. A' jádzó személyekben szép igyekezet tetszett ki, 's a' Nézők is nyilván megmutatták, melly szeretettel, és hívséggel viseltessék a' Magyar az ö kegyelmes Királyához; mert minden arra néző mondásokat, mellyek számosak voltak, eleven tapsolásokkal követtek. De ö Cs. Kir. Felsége is megmutatta, melly tisztelettel légyen a' Magyar Nemzethez, és melly nagy figyelmetességgel viseltessék az ilyen közönséges Nemzeti Intézetekhez; mert a' theátromba tellyes nemzeti öltözetben, kalpagosan, övesen, palástúl (pelinkára) vett mentében méltóztatott megjeleni, 's ez által serkentő példát adni Hazánk Nagygyainak mind az öltözet, mind a' nyelv kedvelésére. A' játék előtt azon kedves ének „Tartsd-meg Isten Királyunkat“ énekeltetett el, 's a' Felségek azt a' becsületet tették a' Nemzetnek, hogy a' játékot végig megvárták, a' midön a' szives hódulást ezer meg ezer Éljen kiáltás tetézte.

* * *

Némelly nagy Mezei Gazdák arra a' szerencsés gondolatra jutottak, hogy ö Felségeknek, és a' Fő Vendégeknek a'

Magyar Országi Mezei Gazdaságnak ágait egygyütt megmutassák. E' végre Pest mellett a' Sz. Lőrinczi pusztá válosztatott, a' hol Nemes Májerfi Ferencz Ur, akármelly Ánglus nagy Árendással vetélkedő szorgalmatossággal üzi gazdálkodását. Ezen Fels. látogatás tegnap (Sept. 29. dikén) ment végbe. A' Fels. Udvar Blaskovics Járásbeli V. Szolga-Biró 's négy Vármege Huszárjai által vezetettvén, mintegy 15 hintókon indult ki: de a' temérdek Néző sokaság gyalog, lóháton, és hintókon már előre öszve gyülekezett. Gyönyörű kilátású dombon áll egy kerekded köépület, melly körül még alkalmas nézőkarok készítették, hogy a' Felségek és Fő Vendégek magasabbról mindent kellemetesebben és tellyesebben láthatnának. Ezen állás előtt nagy akol készítettett, mellybe a' külömbféle marhák behajthatnának. Mellékesen voltak a' Kanászoknak, és Gulyásoknak tanyáik. Nem sokára, hogy a' Felségek szives örömkialtások között megérkeztek, tíz óra után elkezdődött a' Gazdaságbeli mutatvány, 's a' töménytelen sok nézőknek figyelmetességét ritkasága által bámulásra indította.

Ugyan is legelőször szörnyű csattogtatások között nagy vergődéssel mintegy 30 Gulyás oda téregetett valami 200 darabból álló vad gulyát, melly Grassalkovics Herczegé, és Örkényen Pest Vármegeében legel. Első ritka jelenés az volt, hogy egyik Gulyás sebes futásában farkánál fogva elfogott egy esztendős borjút, 's azt a' nyereg kápába vévén benyargalt az akolba. Nem sokára nagy nehezen bevergődött a' gulya is, melly ritka szépségével, és sokaságával álmélkodást gerjesztett. De még inkább meglepte a' Nézőket, midön egymás után tulkokat és Tinókat kézen kifogatni 's meghélyeztetni látták. Nevelte az álmélkodást, mi-

dön egy derék szilaj Bika szörkötéllal kifogattatott, 's azt a' Gulyások elől a' szörkötélen, hátulról farkánál fogva tartván, általa soká hurczoltattak, míg végre nyakszírtjára egy nagy nyomó rúd reá vettetésén, az által letepertetett. Itt szilajságának elvételére a' szarva hegyei lefűrésztettek, 's midőn féleresztenék elejébe egy bundát terítettek, 's süvegeket tettek, hogy dühösségét azon töltené ki. Továbbá kifogattattak két tulkok és nagy vesződséggel járomba tetetvén két tanult ökörrel szekeret vontatni kényszerítették.

Ezen erős tüneményt szelédebb váltotta fel, midőn gyönyörű hó fejeiségű Magyar Juhok Ráczeviből érkezvén előhajtottak. A' nyáj előtt ballagott dudálva a' Pásztor, utánna kullogtak a' terhordó szamarak. Ezekkel megmutatta egygyik Juhász, miképen szokták a' Zsiványok a' nyájból kiszakasztani prédájokat.

Következett a' Disznóknak falkája, melly Májerfi Ferencz Uré volt. Mind siskák, 's többnyire sūdök. Ezeket a' Kanászok fényes baltákkal körül járván nekik Kukuricza szemeket hánytak, 's midőn így magokhoz csalogatták volna, egymás után kettőt a' baltával fűltövbe csap-

ván olly ügyessen levágták, hogy csak a' csapás hallatszott: de a' disznók csak egygyet se motszanván elterültek: a' Kanászok pedig őket a' tanyára húzták, 's du-da szó mellett tort ültek. A' Kondások Tserhátiak.

A' ritka tüneményeket nevelte Mélt. Báró Orczy Lőrincznek vad Ménese, melly a' Fegyverneki és Bánhalmi pusztákon jár Heves Vármegyében. Ezeket is igen nagy ügygyel bajjal a' sok Csikós alig hajthatta az akolba. Hol a' Gondviselő parancsolatot kért ő Felségétől, hogy mellyiket fogják ki. Így egymás után két szilaj fiatal lovat szörkötélen kifogván ledöntötték, 's felnyergelvén, és a' Csikósok reájok állván az egész mezőt befutották, míg végre a' többi késérő Csikósok, és más Lovasok téregetésével az akolhoz vissza hajtották.

* * *

Ő Cs. Kir. Felsége Fogarásföldi Gróf Nádasdy Ferencz Urat Sexárdi Apáturt, az Esztergomi Érsekségnek Kanonokját, és a' Pesti Fő Seminariumnak Rectorát a' Kir. Tábla Praelatusává nevezni méltóztatott; melly eránt ő Felségének kegyelmes végzése a' tisztelt Kir. Táblánál már kihirdettetett.

~~~~~

K é r d e z ő s k ö d é s.

Belgiumban Lüveville mellől Rheinwilléből való származású Firbach József Ur ezelőtt valami 46 esztendővel, mint Nevelő, Bécsbe jövéen, innét későbbre, mint hallatott, hasonlóképpen nevelőnek vallamelly Urasághoz Magyar Országgra ment. Minthogy az ő Rokonai, familiai körülállásaikra nézve, az ő hollétéről vagy pedig történhetett meghalalozásáról szükségesképpen tudósittatni kívánnának: tehát azok, kik felőle valamit tudnak, becsülettel kérettetnek, hogy ne sajnáljanak Bécsben a' Kohlmarkton a' 300 szám alatt lévő Közönséges Utasítási (allgemeine Auskunft) Con-
toárban jelentést tenni.